

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 140 02 Pedagógiai- és családsegítő munkatárs

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

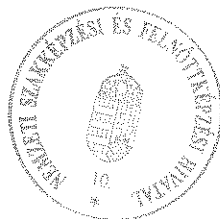
A vizsgafeladat megnevezése: Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 40%

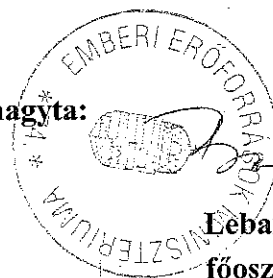
A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételeit a 000025/2017 – 5520 számon kiadom.

MÁSOLAT

Az eredeti okirattal mindenben
meg egyező hiteles másolat.

Jóváhagyta:

Lebanov József
főosztályvezető

2017

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017. 01. 12-től

Szakképesítés: 54 140 02 Pedagógiai- és családsegítő munkatárs
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység a szakmai és vizsgakövetelmények alapján összeállított, a vizsgázó számára előre kiadott komplex szóbeli tételsor alapján történik. A vizsgázó a vizsga szóbeli vizsgatevékenysége során a szóbeli vizsgatevékenység megkezdését megelőzően a központilag meghatározott tételsorból, a vizsgázó által véletlenszerűen kiválasztott tétel alapján ad számot felkészültségéről. A szóbeli vizsga központilag összeállított kérdései a 11464–16 Pedagógiai, pszichológiai feladatok, a 11676–16 Családpedagógiai alapismeretek, a 11687–16 Program és szabadidő szervezés, a 11678–16 Kommunikáció és viselkedéskultúra, valamint a 11688–16 Gondozás és egészségnevelés modulok szakmai ismeretei alapján kerülnek összeállításra.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.
A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

- 1. Ismertesse a pedagógia fogalmát, célját, tárgyát, feladatát! Határozza meg a nevelés fogalmát, mutassa be a nevelés módszereit!**

- 2. Mutassa be a nevelés színtereit! Jellemezze a család, az óvoda és az iskola szocializációban betöltött szerepét!**

- 3. Ismertesse az oktatás fogalmát, célját, valamint a tanítás-tanulás folyamatát! Mutassa be az oktatás módszereit! Jellemezze az oktatás szervezeti és munkaformáit!**

- 4. Ismertesse a sajátos nevelési igény fogalmát, területeit. Értelmezze az inklúzió, integráció, szegregáció fogalmakat! Mutassa be a pedagógiai és családsegítő munkatárs SNI-s gyermekkel, tanulóval kapcsolatos feladatait!**

- 5. Mutassa be a pszichológia fogalmát, tárgyát, feladatát! Helyezze el a pszichológiát a tudományok rendszerében! Ismertesse a pszichológia vizsgálati és kutatási módszereit!**

- 6. Határozza meg a személyiség fogalmát, valamint a személyiség fejlődését befolyásoló tényezőket! Mutassa be az öröklött tulajdonságok, környezeti hatások személyiségfejlődésben betöltött szerepét! Ismertesse az érés, a tanulás és a nevelés kölcsönhatását! Mutassa be az emberi szükségletek és motívumok rendszerét!**

- 7. Mutassa be a fejlődéslelektan fogalmát, jellemzőit! Határozza meg és értelmezze a kötődés fogalmát és a korai anya-gyermek kapcsolat jelentőségét! Ismertesse a hospitalizáció fogalmát, jellemzőit!**

- 8. Jellemezze az életkori sajátosságokat az egyes életkori szakaszokban! Mutassa be a különböző fejlődési szakaszok testi, érési, érzelmi és viselkedési jellemzőit!**

- 9. Mutassa be a megismerő funkciók (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) fejlődésének sajátosságait újszülöttkortól kisiskoláskorig!**

- 10. Ismertesse a szociálpszichológia fogalmát, tárgyát és mutassa be a szociálpszichológia alapfogalmait: csoport, szerep, státusz, előítélet, deviancia!**

- 11. Mutassa be a nevelési - vezetési stílusokat, valamint a nevelői attitűd formáit! Ismertesse a gyermekek, tanulók közötti kapcsolatok feltérképezésének lehetőségét!**

- 12. Ismertesse a család fogalmát, kapcsolatrendszerét! Mutassa be a család szerkezeti formáit, és a családi funkciókat! Jellemezze a családi életciklusokat! Térjen ki, az egyes családi szerepekre, valamint a családi konfliktusok típusaira és a konfliktusok lehetséges okaira!**

- 13. Jellemezze az iskolakerülő magatartást, ennek lehetséges háttereit és az erre adott családi reakciókat! Jellemezze a fiatalok bűnelkövetői magatartást, térjen ki a fiatalok büntethetőségének kérdéseire, valamint a büntetés pszichés hatásaira!**

- 14. Ismertesse a mentálhigiéné fogalmát, valamint a család mentálhigiénés feladatait! Mutassa be a krízis fogalmát és a családi krízishelyzetek formáit! Értelmezze a hátrányos és a veszélyeztetett helyzet fogalmát, jellemzőit! Mutassa be a konfliktus fogalmát, típusait!**

- 15. Jellemezze a szabadidő fogalmát, célját, jelentőségét! Mutassa be a szabadidő-szervezés pedagógiai kérdéseit, valamint a szabadidő szervezését befolyásoló tényezőket! Ismertesse az intézményen belüli és kívüli szabadidős tevékenységek típusait, a pedagógiai és családsegítő munkatárs programokhoz kapcsolódó feladatait!**

- 16. Jeles napok és ünnepek. Mutassa be az óvodai és iskolai ünnepek típusait, jelentőségét! Ismertesse a pedagógiai és családsegítő munkatárs ünnepekhez kapcsolódó feladatait!**

- 17. Ismertesse a játék fogalmát, jellemezze a játékfajtákat és jelentőségüket a gyermek fejlődésében. Értelmezze a játék és tanulás kapcsolatát, valamint mutassa be a játék szerepét a társas kapcsolatok alakulásában!**

- 18. Ismertesse a kommunikáció fogalmát, típusait, tényezőit, csatornáit! Mutassa be a verbális és nonverbális kommunikációt, valamint a pedagógiai és családsegítő munkatárstól elvárt kommunikáció jellemzőit!**

- 19. Határozza meg az egészség, egészségnevelés fogalmát, valamint az egészségnevelés célját, feladatát és a neveléshez fűződő kapcsolatát! Értelmezze a család, az óvoda és az iskola együttműködésén alapuló egészségnevelői feladatokat!**

- 20. Mutassa be a pedagógiai és családsegítő munkatárs feladatait a gyermek, tanuló személyi gondozása, a higiénés szokások kialakítása terén! Térjen ki az integráltan nevelt, sajátos nevelési igényű gyermek személyi gondozásának kérdéseire!**

ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

- 1. Ismertesse a pedagógia fogalmát, célját, tárgyát, feladatát! Határozza meg a nevelés fogalmát, mutassa be a nevelés módszereit!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A pedagógia fogalma
- A pedagógia célja
- A pedagógia tárgya
- A pedagógia feladata
- A nevelés fogalma
- A nevelési módszer fogalma
- A nevelési módszerek formái

2. Mutassa be a nevelés szintereit! Jellemezze a család, az óvoda és az iskola szocializációban betöltött szerepét!

- A szocializáció fogalma
- A szocializáció szinterei, és szerepük a gyermek szocializációjában:
 - család
 - óvoda
 - iskola
- A társadalom és a család kapcsolatrendszere
- Az értékek és normák átörökítése
- A kortársak szerepe a szocializációban

**3. Ismertesse az oktatás fogalmát, célját, valamint a tanítás-tanulás folyamatát!
Mutassa be az oktatás módszereit! Jellemezze az oktatás szervezeti és
munkaformáit!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az oktatás fogalma
- Az oktatás célja
- A tanítás-tanulás folyamata
- Az oktatás módszerei
- Az oktatási módszerek megválasztásának szempontjai
- Az oktatás szervezeti és munkaformái

- 4. Ismertesse a sajátos nevelésű igény fogalmát, területeit. Értelmezze az inklúzió, integráció, szegregáció fogalmakat! Mutassa be a pedagógiai és családsegítő munkatárs SNI-s gyermekkel, tanulóval kapcsolatos feladatait!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A különleges bánásmód fogalma, csoportjai
- Az SNI fogalma
- Az SNI formái
- Az integráció fogalma, jellemzői
- Az inklúzió fogalma, jellemzői
- Az integráció és az inklúzió közötti különbségek
- A szegregáció fogalma, jellemzői
- A pedagógiai és családsegítő munkatárs feladatai az integráltan nevelt SNI-s gyermekkel kapcsolatban

5. Mutassa be a pszichológia fogalmát, tárgyát, feladatát! Helyezze el a pszichológiát a tudományok rendszerében! Ismertesse a pszichológia vizsgálati és kutatási módszereit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A pszichológia helye a tudományok rendszerében
- A pszichológia fogalma
- A pszichológia tárgya
- A pszichológia feladata
- A pszichológia vizsgálati módszerei

- 6. Határozza meg a személyiség fogalmát, valamint a személyiség fejlődését befolyásoló tényezőket! Mutassa be az öröklött tulajdonságok, környezeti hatások személyiségfejlődésben betöltött szerepét! Ismertesse az érés, a tanulás és a nevelés kölcsönhatását! Mutassa be az emberi szükségletek és motívumok rendszerét!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A személyiség fogalma
- A személyiség fejlődését befolyásoló tényezők: öröklés, környezeti hatások, kölcsönhatások
- Az érés jellemzői
- A tanulás jellemzői
- Az érés, a tanulás és a nevelés kölcsönhatásai
- Az emberi szükségletek és motívumok rendszere

7. Mutassa be a fejlődéslelektan fogalmát, jellemzőit! Határozza meg és értelmezze a kötődés fogalmát és a korai anya-gyermek kapcsolat jelentőségét! Ismertesse a hospitalizáció fogalmát, jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A fejlődés fogalma, jellemzői
- A fejlődéslelektan fogalma, tárgya
- A kötődés fogalma, jellemzői
- A korai anya-gyermek kapcsolat jellemzői és vonatkozó kísérletei: a gondozó hiánya (Harlow kísérlet) és a kötődés jelentősége (Ainsworth és az „Idegen helyzet kísérlet)
- A hospitalizáció fogalma, jellemzői
- Az apa- gyermek kapcsolat jelentősége, szerepe a fejlődésben

8. Jellemezze az életkori sajátosságokat az egyes életkori szakaszokban! Mutassa be a különböző fejlődési szakaszok testi, érési, érzelmi és viselkedési jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A fejlődés törvényszerűségei
- A fejlődési szakasz fogalma, jellemzői
- Az újszülöttkor
- A csecsemőkor
- A kisgyermekkor
- Az óvodáskor
- A kisiskolás kor
- A serdülőkor

9. Mutassa be a megismerő funkciók (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) fejlődésének sajátosságait újszülöttkortól kisiskoláskorig!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Megismerő folyamat sajátosságai
- A megismerés területei
- Az újszülött kor megismerő funkcióinak fejlődése, jellegzetességei
- A csecsemőkor megismerő funkcióinak fejlődése, jellegzetességei
- A kisgyermekkor megismerő funkcióinak fejlődése, jellegzetességei
- Az óvodáskor megismerő funkcióinak fejlődése, jellegzetességei
- A kisiskoláskor megismerő funkcióinak fejlődése, jellegzetességei

10. Ismertesse a szociálpszichológia fogalmát, tárgyát és mutassa be a szociálpszichológia alapfogalmait: csoport, szerep, státusz, előítélet, deviancia!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szociálpszichológia fogalma, tárgya
- A szociálpszichológia alapfogalmai
- A csoport fogalma, típusai
- A szerep és státusz összefüggése
- Az előítélet fogalma, működése
- A sztereotípa fogalma, működése
- Az előítélet és a sztereotípa összefüggései
- A deviancia fogalma, típusai

**11. Mutassa be a nevelési - vezetési stílusokat, valamint a nevelői attitűd formáit!
Ismertesse a gyermekek, tanulók közötti kapcsolatok feltérképezésének
lehetőségét!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- A nevelési stílus fogalma
- A tekintélyelvű nevelő jellemzői
- Az engedékeny nevelő jellemzői
- A megkívánó nevelő jellemzői
- A nevelői attitűd fogalma
- A nevelői attitűd formái emocionális klíma és a viselkedés irányítása szerint
- A kortárs csoportok kapcsolatainak feltérképezése, a szociometria

12. Ismertesse a család fogalmát, kapcsolatrendszerét! Mutassa be a család szerkezeti formáit, és a családi funkciókat! Jellemezze a családi életciklusokat! Térjen ki, az egyes családi szerepekre, valamint a családi konfliktusok típusaira és a konfliktusok lehetséges okaira!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A család fogalma
- Társadalom, intézmény, család kapcsolatrendszere
- A család szerkezete
- A család funkciói
- A család fejlődési életciklusai
- Családi szerepek
- Családi konfliktusok típusai

13. Jellemezze az iskolakerülő magatartást, ennek lehetséges háttereit és az erre adott családi reakciókat! Jellemezze a fiatalkorú bűnelkövetői magatartást, térjen ki a fiatalkorúak büntethetőségének kérdéseire, valamint a büntetés pszichés hatásaira!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az iskolakerülő magatartás és az erre adott családi reakciók
- Fiatalkorú bűnöző a családban
- A büntethetőség jogi kérdései
- A büntetés pszichés hatásai a fiatalkorú egyénre
- Az iskolakerülő és bűnelkövető magatartás kapcsolata
- A segítő szakemberek köre

14. Ismertesse a mentálhigiéné fogalmát, valamint a család mentálhigiéné feladatait!

Mutassa be a krízis fogalmát és a családi krízishelyzetek formáit! Értelmezze a hátrányos és a veszélyeztetett helyzet fogalmát, jellemzőit! Mutassa be a konfliktus fogalmát, típusait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A mentálhigiéné fogalma, jellemzői
- A család, mint a mentálhigiéné tárgya
- A krízis fogalma, krízishelyzetek a családban
- A hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az óvodában, iskolában
- Veszélyeztetett gyermek, tanuló az óvodában, iskolában
- A konfliktus fogalma, típusai
- A család konfliktusai az óvodával, iskolával
- Konfliktuskezelési stratégiák
- A segítő szakemberek köre

15. Jellemezze a szabadidő fogalmát, célját, jelentőségét! Mutassa be a szabadidő-szervezés pedagógiai kérdéseit, valamint a szabadidő szervezését befolyásoló tényezőket! Ismertesse az intézményen belüli és kívüli szabadidős tevékenységek típusait, a pedagógiai- és családsegítő munkatárs programokhoz kapcsolódó feladatait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szabadidő fogalma, funkciói
- A szabadidő szervezés célja, feladata, pedagógiai kérdései
- A szabadidő szervezést befolyásoló tényezők
- A szabadidő szemléletformáló hatása, a családi minta jelentősége
- Kulturális programok
- Kirándulások
- A szünidei programok jelentősége
- A szülőkkel történő kapcsolattartás formái:
 - Szülői értekezletek jelentősége, szervezése
 - Fogadó órák jelentősége, szervezése
 - Nyílt napok jelentősége, szervezése
- A pedagógiai és családsegítő munkatárs feladatai az intézményen belüli és kívüli programok előkészítésében, lebonyolításában és a programot követően

16. Jeles napok és ünnepek. Mutassa be az óvodai és iskolai ünnepek típusait, jelentőségét! Ismertesse a pedagógiai- és családsegítő munkatárs ünnepekhez kapcsolódó feladatait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az óvodai, iskolai ünnepek, megemlékezések típusai
- A naptári ünnepek
- A természet ünnepei
- Magánjellegű ünnepek
- Az ünnepek jelentősége a gyermek életében
- Ünnepekhez kapcsolódó népszokások, hagyományok,
- Néprajzi értékeink
- A pedagógiai- és családsegítő munkatárs feladatai az ünnepélyek előkészületeiben, lebonyolításában és az ünnepélyeket követően

17. Ismertesse a játék fogalmát, jellemezze a játékfajtákat és jelentőségüket a gyermek fejlődésében. Értelmezze a játék és tanulás kapcsolatát, valamint mutassa be a játék szerepét a társas kapcsolatok alakulásában!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A játék fogalma
- A játék objektív és szubjektív feltételei
- A játéktevékenység fejlődése a különböző életkori szakaszokban
- A játék személyiségre gyakorolt hatása
- A játék és tanulás kapcsolata
- A pedagógiai- és családsegítő munkatárs szerepe a gyermek játéktevékenységében

18. Ismertesse a kommunikáció fogalmát, típusait, tényezőit, csatornáit! Mutassa be a verbális és nonverbális kommunikációt, valamint a pedagógiai és családsegítő munkatárstól elvárt kommunikáció jellemzőit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A kommunikáció fogalma, típusai, tényezői, csatornái
- A verbális kommunikáció
- A nonverbális kommunikáció
- Kommunikációs technikák
- A külső megjelenés, mint metakommunikáció
- A pedagógiai- és családsegítő munkatárs megjelenése, mint metakommunikáció
- A kapcsolatteremtés szabályai a szülőkkel
 - A szóbeli közlések illemtana
 - A telefonálás illemtana
 - Az írásbeli közlések illemtana
- Titoktartás a pedagógiai- és családsegítő munkatárs munkájában

19. Határozza meg az egészség, egészségnevelés fogalmát, valamint az egészségnevelés célját, feladatát és a neveléshez fűződő kapcsolatát! Értelmezze a család, az óvoda és az iskola együttműködésén alapuló egészségnevelői feladatokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az egészség fogalma
- Az egészség megközelítése a nevelés oldaláról
- Az egészségnevelés fogalma, célja, feladata
- Az egészségnevelés folyamata
- A család és az egészségnevelés kapcsolata
- A család és az intézmény együttműködése
- A prevenció kérdése
- A szakemberek köre

20. Mutassa be a pedagógiai- és családsegítő munkatárs feladatait a gyermek, tanuló személyi gondozása, a higiénés szokások kialakítása terén! Térjen ki az integráltan nevelt, sajátos nevelési igényű gyermek személyi gondozásának kérdéseire!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A személyi gondozás fogalma
- A személyi gondozás területei
- A gondozás szerepe a nevelési folyamatban
- A higiénés szokások kialakításának területei
- Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermek személyi gondozásának kérdései
- A gondozási folyamat során elvárt magatartás, kommunikáció

